

CESTA ZA POKLADEM SVĚTA

Příloha č. 5

TEXT¹ – BOHATSTVÍ PRALESA

Zatímco kreslím, ticho odemyká skrytý svět. Zpoza kamene vyběhne malá ještěrka a doplave se vyhřívat na jiný kámen; kruhy na hladině kolem ní rozrušují odraz korun stromů nad vodou. Křehký list mimózy rozvine své zelené prsty, jako by vítal kolibříka, který se vznáší ve vzduchu vedle něj. Kousek dál na břehu sedí želvě přímo na nose žlutý motýl – zdá se, že si vzájemně hledí do očí jako milenci – rituál v jakési neviditelné řeči, kterou nedokážu hovořit, ovšem kterou nyní vnímám.

Kolik jiných divů mi uniklo? Dříve jsem do tohoto světa přírody neviděl, ale teď jako by mi bylo dovoleno vstoupit. Všechno je navzájem nějak propojené. Včely potřebují orchideje, juvie potřebují včely, agutiové potřebují juvie a naopak, pulci šípové žáby potřebují agutie – všechno potřebuje ke svému přežití všechno ostatní, aby zůstala zachována neuvěřitelně křehká rovnováha.

Když pomyslím, že stačí přerušit jediné vlákno a všechno se zhroutlí... A jsme tady i my – jediný živočišný druh, který má moc ovlivňovat rovnováhu a zároveň mozek schopný vynalézt motorovou pilu. A stejně jako já to většina z nás ani není schopna vidět. Skoro by to bylo k smíchu, kdyby to nebylo tak děsivé.

Přišel jsem s přesvědčením, že tohle místo není ani trochu zranitelné. Ale opak je pravdou – je to křehká síť navzájem závislých bytostí, které se prostě jen snaží žít. A my jsme jedni z nich.

1. Jaké bohatství podle vás autor popisuje ve zmíněném textu? Podtrhněte si podle vás slova, která popisují bohatství pralesa, a vypište je níže.
2. Pokud neznáte některá slova, vyhledejte si je.

Poznámka: Nyní víme, že někteří motýli v Amazonii pijí želví slzy, aby získali potřebnou sůl. Vědci zatím netuší, jaký užitek tato interakce přináší želvům.

¹ Zdroj: *Cesta k Poslední řeči*. Přeložila Eva DOBROVOLNÁ. Brno: Kazda, 2023. ISBN 9788076701137.

TEXT² – ZLATO V PRALESE

Právě sedím vedle malého potůčku. Nad mechem porostlou římsou přede mnou se přes kámen diagonálně táhne výrazná žíla křemene. Do ní jsou jako polapené blesky vetkány proužky zlata. Kousek vedle jsou v kameni patrné prohlubně – vypadají jako vrypy dlátem vzniklé ve snaze křemen z horniny vydolovat. To musejí být stopy po Schomburgkově expedici. Měl jsem pravdu – tohle bylo to tajemství, které mapa celou dobu skrývala.

Učinil jsem ten objev už před hodinou. Od té chvíle tady sedím a zírám. Nedokážu pochopit, proč je to zlato pořád ještě tady. Proč se pro něj Schomburgk nevrátil? Když se rozhlédnu, vidím blýskavý kov v kamenech všude kolem. Vím ale, že to rozhodně není všechno. Během milionů bouří se zásoby zlata v jezeře nepochybně nahromadily. Jezero musí být jako jedna obrovská rýžovací pánev plná zlata. Ruce se mi třesou při pomýšlení, co asi skrývá ve svých hlubinách. Takové bohatství si lze jen stěží představit.

Cítím, jak v mém nitru zuří válka. Kvůli tomuhle jsem urazil takovou dálku. Chci si to všechno vzít, ale pak pomyslím na to, co by k vytěžení všeho toho zlata z tohoto údolí bylo zapotřebí – těžké stroje, všichni ti lidé, všechno to ničení. Nepřežilo by skoro nic. Myslím na skleněnou žábu, na brouky, na agutie.

Když pohlédnu na kousek křemene v mojí dlani – nedýchá, nežije. Není jako prales. Není jako zvířata. Sám nemá žádné tlukoucí srdce – jen to v mé hrudi se při pohledu na něj rozbuší.

Je možné, že Schomburgk to cítil stejně? Bylo příliš těžké tomu uvěřit? Nedokážu přijít na žádné jiné vysvětlení, proč by jinak všechno tohle zlato a celá tahle krajina zůstávaly stále netknuté. I on musel pochopit, že Poslední řeka ho přivedla do ztraceného ráje v hlubinách džungle.

Pokud je tohle všechno pravda, pak vesničané určitě o Polední řece taky věděli. Celou dobu jsem si myslel, že nám lžou, dokonce snad i tají existenci nějakého posvátného ztraceného města, ale možná, že se jen snažili ochránit deštný prales – kde samotná země a hory jsou posvátné.

A teď, ačkoli bych nikdy nevěřil, že se to může stát, si to přeji i já.

Zaznačte si do textu klady a zápory těžby zlata v pralese. Pak je sepište níže do sloupců pod jednotlivá znaménka.

+	-

² Zdroj: *Cesta k Poslední řece*. Přeložila Eva DOBROVOLNÁ. Brno: Kazda, 2023. ISBN 9788076701137.